

«ΕΜΕΙΣ» /Γιεβγκένι Ζαμιάτιν

Ομάδα Σημείο Μηδέν

*Συνέντευξη του σκηνοθέτη Σάββα Στρούμπου στον Βασίλη Παπαβασιλείου
2015*

Γιατί αποφάσισες να ασχοληθείς με τη σκηνοθεσία και όχι με την υποκριτική;

Αν και ποτέ δεν σταμάτησα να ασχολούμαι με την υποκριτική, αυτό που με γοητεύει βαθιά στη σκηνοθεσία δεν είναι τόσο η δημιουργία μιας παράστασης, όσο η δημιουργία ενός κόσμου με αφορμή την παράσταση.

Από την εκπαίδευση του ηθοποιού, την αναμέτρηση και την προσπάθεια επικοινωνίας σε βάθος με το υλικό του συγγραφέα, ως την αισθητική ολοκλήρωση μιας παράστασης με την εικαστική εγκατάσταση, τη μουσική, το κοστούμε και το φως, αλλά και τις φιλοσοφικές, πολιτικές και υπαρξιακές προεκτάσεις που η διαδικασία γεννάει, αρχίζει να αναδύεται ο κόσμος της παράστασης.

Στον κόσμο αυτό, ηθοποιοί και θεατές καλούνται κάθε βράδυ να συναντηθούν με τις αισθήσεις, το μυαλό και την καρδιά τους και να συμβαδίσουν σε μια διαδρομή ριζικού αναστοχασμού και επαναξιολόγησης των αξιών της ζωής και του ανθρώπου.

Δεν είναι εύκολη διαδρομή. Για μένα το θέατρο δεν έχει σχέση με το lifestyle. Πιστεύω σ' ένα θέατρο που δεν είναι της μόδας.

Το θέατρο είναι για «πολλούς» ή για «λίγους»;

Το θέατρο είναι για όλους. Ήδη απ' την αρχαιότητα σκοπός του είναι να απευθύνεται στην κοινότητα, στον καθένα ξεχωριστά, εκπέμποντας σήματα κινδύνου για την ανθρώπινη κατάσταση, μέσω της αγωνίας και της κριτικής στάσης, του πάθους και της διαύγειας. Αλλά κάτι τέτοιο, δεν μπορεί να γίνεται με τον τρόπο της τηλεόρασης, με τα υλικά της βιομηχανίας του θεάματος.

Κατά την άποψή μου ο θεατής δεν είναι ένας παθητικός τηλεθεατής που χαίρεται ανέξοδα με ότι βλέπει. Εφόσον έρχεται στο θέατρο, θεωρώ ότι μοιράζεται ήδη μέρος ή ολόκληρη την αγωνία συγγραφέα και

καλλιτεχνών. Αγωνία όχι για την παράσταση, αλλά για τα ζητήματα που τίθενται σ' αυτή την παράσταση.

Πόσο εκπαιδευμένο είναι το ελληνικό κοινό για να δέχεται, να αποδέχεται και να καταλαβαίνει παραστάσεις με ιδιαίτερο πειραματικό χαρακτήρα;

Αρχικά θεωρώ ότι η ανάγκη πειραματισμού ή έρευνας στο θέατρο δεν έχει νόημα να γίνεται για χάρη του ίδιου του πειραματισμού ή της έρευνας, ούτε μπορεί να περιορίζεται σε νέες μικρές ιδέες/τρικ αφήγησης μιας ιστορίας ή καμίας ιστορίας.

Ηθοποιοί και σκηνοθέτες θέλουν να μοιραστούν με τους θεατές ένα βασικό ζήτημα, μια βασική αγωνία. Ίσως οι τρόποι που μέχρι τώρα υπάρχουν για να γίνει αυτή η μοιρασιά να μην αρκούν. Οι καλλιτέχνες τότε βουτάνε μέσα στη δίνη του υλικού αναζητώντας τους τρόπους εκείνους που θα τους επιτρέψουν να εκφραστούν σήμερα, εδώ-και-τώρα. Απ' τη στιγμή αυτή αρχίζει να τίθεται το πρόβλημα για την εξέλιξη της τέχνης του ηθοποιού και του σκηνοθέτη, το θέμα της έρευνας και του πειραματισμού στο θέατρο.

Πιστεύω ότι όταν η θεατρική έρευνα καταπιάνεται επί της ουσίας με βασικά ζητήματα της ανθρώπινης κατάστασης, τόσο στη μορφή όσο και στο περιεχόμενο, το καλλιτεχνικό έργο αφορά τον θεατή. Το κοινό που είναι ανοιχτό προς ένα τέτοιο θέατρο υπάρχει στην Ελλάδα.

Ποια είναι η καλοκαιρινή σου δουλειά;

Συμμετέχω στο Διεθνές σεμινάριο πάνω στη μέθοδο του Θεόδωρου Τερζόπουλου που γίνεται για όλο τον Ιούλιο στο θέατρο Άττις.

Πόσο επηρεάστηκες από τον Θεόδωρο Τερζόπουλο;

Ο Τερζόπουλος είναι ο δάσκαλός μου. Συνεργάζομαι μαζί του και με το θέατρο Άττις από το 2003. Ο τρόπος δουλειάς του ως θεωρία και πράξη, αλλά και ως ιδεολογία με έχει επηρεάσει βαθιά.

Η θεατρική πράξη, βέβαια, είναι μια ζωντανή διαδικασία. Αν μέσα απ' τις ρίζες και τη μαθητεία του, ο καλλιτέχνης δεν βρίσκει τον εαυτό του, το προσωπικό του στίγμα, τότε δεν μπορεί να είναι δημιουργικός. Κι αυτό πάλι δεν γίνεται αυτόματα, με το πάτημα ενός κουμπιού. Χρειάζεται δουλειά και χρόνο, φαντασία και κόπο, όραμα και πίστη σ' αυτό.

Σε μία επαναστατική περίοδο θα μπορούσες να είσαι με αυτούς που θα επιχειρούσαν να ανατρέψουν τα δεδομένα, δηλαδή να είσαι επαναστάτης;

Για μένα η επανάσταση είναι καθολική και ριζική αλλαγή παραδείγματος στον τρόπο ζωής, στις σχέσεις που αναπτύσσουμε με τους άλλους και τον εαυτό μας, στον τρόπο που παράγεται, διανέμεται και καταναλώνεται ο πλούτος στη χώρα και διεθνώς, στον τρόπο με τον οποίο φανταζόμαστε τον εαυτό μας και τους άλλους ανθρώπους μέσα στην κοινωνία.

Δεν μπορεί να περιμένουμε μια επαναστατική περίοδο για να σκεφθούμε όλα τα παραπάνω και ως τότε να αναθέτουμε την ευθύνη της ύπαρξής μας σε διαφορών ειδών πολιτικούς, οικονομικούς, κομματικούς σωτήρες – θεούς.

Η επαναστατική στιγμή είναι το δυναμικό αποτέλεσμα μιας βαθιάς διαδικασίας στα σπλάχνα της κοινωνίας και του κάθε ανθρώπου ξεχωριστά. Σ' αυτή τη διαδικασία μ' ενδιαφέρει να συμμετέχω.

Τι ρόλο παίζει και πόσο χρειάζεται η Τέχνη στην κοινωνικοπολιτική και οικονομική περίοδο που ζούμε;

Σε μια περίοδο κρίσης, η Τέχνη μπορεί να είναι μια νησίδα ανθρωπισμού. Κατά τη γνώμη μου αυτό είναι το διακύβευμα της εποχής μας. Να ξαναμπεί ο άνθρωπος στον επίκεντρο των πραγμάτων. Ο άνθρωπος όχι ως εμπόρευμα ή ως αριθμός, αλλά ως δημιουργός ενός νέου κόσμου που είναι πράγματι εφικτός.

Ποια είναι τα επόμενα καλλιτεχνικά σου σχέδια;

Να συνεχίσουμε τις παραστάσεις με το «Εμείς» του Ζαμιάτιν. Στη συνέχεια θ' αρχίσουμε να δουλεύουμε πάνω στην αρχαία τραγωδία.